

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **60300** (13) **U**
(51) МПК
A23F 3/34 (2006.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС**
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту**(54) КОМПОЗИЦІЯ ФІТОЧАЮ "ШОВКОВИЧНИЙ БУКЕТ"**

1

2

(21) u2011100273

(22) 10.01.2011

(24) 10.06.2011

(46) 10.06.2011, Бюл. № 11, 2011 р.

(72) СТЕГНІЙ БОРИС ТИМОФІЙОВИЧ, БАБАЄВА
ГАЛИНА ІВАНІВНА, ЯРОШЕНКО ІВАН ВАСИЛЬО-
ВИЧ(73) СТЕГНІЙ БОРИС ТИМОФІЙОВИЧ, БАБАЄВА
ГАЛИНА ІВАНІВНА, ЯРОШЕНКО ІВАН ВАСИЛЬО-
ВИЧ(57) Композиція фіточаю, що містить листя шовко-
виці, яка **відрізняється** тим, що додатково містить
супліддя шовковиці, квіти шовковиці, при наступ-
ному співвідношенні компонентів, мас. %:

листя шовковиці	75-80
супліддя шовковиці	10-12
квіти шовковиці	решта.

Корисна модель відноситься до харчової про-
мисловості і стосується виробництва заміників
чаю.

Відомо фіточай з листя шовковиці [Клименко
С.В. Шовковиця корисна і смачна // Дім, сад, город.
- 1993. - № 3. - С. 12-14]. Його використовують як
жарознижувачий, заспокійливий і протизапальний
засіб.

Недоліком цього фіточаю є недостатній вміст
мінералів, низькі смакові та ароматичні властивос-
ті і зовнішній вигляд напою.

Відомо також композиція фіточаю «Шовкович-
ний» [Патент 54141А Україна, кл. А23 F3 / 34. Ком-
позиція фіточаю «Шовковичний» /
Н.О.Олексійченко, О.В.Галанова, В.М.Литвин,
Г.І.Бабаєва - Заяв. 23.05.2002; Опубл. 17.03.2003,
Бюл. № 2]. Він має оздоровчу і загальнозміцнюва-
льну дію на організм людини. Це рішення вибрано
найближчим аналогом.

Недоліком композиції фіточаю «Шовковичний»
є наявність листя м'яти перцевої яка містить ефір-
ну олію і дубильні кислоти, які завуальовують смак
і тонкий аромат супліддя шовковиці та запобігають
засвоєнню організмом біологічно активних речо-
вин.

В основу корисної моделі поставлено задачу
розробити композицію фіточаю "Шовковичний бу-
кет", що містить листя шовковиці шляхом вилу-
чення листя м'яти перцевої та додавання супліддя
шовковиці, квітів шовковиці, при наступному спів-
відношенні компонентів, мас. %.

листя шовковиці	75-80
супліддя шовковиці -	10-12
квіти шовковиці	решта,

щоб забезпечити ефективність способу.

Порівняльний аналіз з найближчим аналогом,
дозволяє зробити висновок, що використання у
композиції фіточаю квітів шовковиці значно збага-
чує напій фізіологічно активними сполуками (фла-
воноїди, органічними кислотами, ліпідами), вітамі-
нами (зокрема В₁ В₂ РР мікроелементи Zn, Fe, Cu,
Si та інші), які знаходяться у легкодоступній для
організму формі.

Приклад:

Для приготування композиції фіточаю беруть
висушену та подрібнену рослинну сировину,
мас. %:

листя шовковиці	75-80
супліддя шовковиці	10-12
квіти шовковиці	решта.

Сировину ретельно змішують до однорідного
розподілу компонентів сировини у всьому її об'ємі.

Для спрощення дозування та використання
споживачем сухий фіточай розфасовують у папе-
рові пакетики порціями масою по 2,0 г.

Для одержання гарячого напою пакетики кла-
дуть у склянку об'ємом 250 мл і заливають кип'ят-
ком, витримують 7-10 хв., проціджують і п'ють як
звичайний чайний напій при бажанні з цукром чи
медом.

Хімічний склад композиції відомого та запро-
понованого фіточаю подано у табл. 1. Порівняно з
відомим завдяки квітам шовковиці він додатково
містить ліпіди, флавоноїди, органічні кислоти (яб-
лучну та лимонну), вітаміни В₁ В₂, РР, С, значну
кількість калію, кальцію, магнію, заліза у легкодо-
ступній для організму формі.

(13) **U**
(11) **60300**
(19) **UA**

В табл.2 наведено органолептичні показники сухої композиції фіточаю та одержаного з нього гарячого напою, які визначила дегустаційна комісія. Оптимальній рецептурі наведеного чайного напою вона надала товарну назву "Шовковичний букет".

Використання запропонованої композиції фіточаю, порівняно з відомою, завдяки додаванню квітів шовковиці дає змогу одержати фітонапій з підвищеним вмістом вітамінів, органічних кислот,

мінеральних речовин та іншими біологічно активними речовинами з приємним ароматом, смаком та зовнішнім виглядом. Щоденне вживання запропонованого напою має загально зміцнюючу та оздоровчу дію на організм людини.

Таким чином, розроблена композиція фіточаю "Шовковичний букет" пропонується господарствам, що мають плантації шовковиці в екологічно чистій зоні налагодити виробництво фіточаю з шовковиці.

Таблиця 1

Композиція фіточаю «Шовковичний букет»

Відомий	Запропонований
Листя шовковиці	
Протеїн 18-20%	Протеїн 18-20%
Ліпіди 5-16%	Ліпіди 5-16%
Клітковина 9-10%	Клітковина 9-10%
Вуглеводи 14-16%	Вуглеводи 14-16%
В т. ч.	В т. ч.
Цукор 11-12%	Цукор 11-12%
Крохмаль 3-4%	Крохмаль 3-4%
Вітаміни: в т. ч.	Вітаміни: в т. ч.
Каротин - 0,5-0,9 мг/кг	Каротин - 0,5-0,9 мг/кг
С-0,5-0,6%	С - 0,5-0,6%
Рутин -1-2%	Рутин -1-2%
Ефірну олію - $2,5 \cdot 10^{-3}$ %	Ефірну олію - $2,5 \cdot 10^{-3}$ %
Фосфор - 1450-1550 мг/кг	Фосфор - 1450-1550 мг/кг
Калій -15600-16400 мг/кг	Калій -15600-16400 мг/кг
Кальцій - 24000-25200 мг/кг	Кальцій - 24000-25200 мг/кг
Марганець - 46-64 мг/кг	Марганець - 46-64 мг/кг
Залізо -17-41 мг/кг	Залізо -17-41 мг/кг
Плоди шовковиці	
Ефірна олія (у насінні) - до 1%	Ефірна олія (у насінні) - до 1%
Цукри-до 12 %	Цукри - до 12%
Органічні кислоти (яблучна і лимонна) - до 0,2%	Органічні кислоти (яблучна і лимонна) – до 0,2%
Пектинові речовини - до 0,2%	Пектинові речовини - до 0,2%
Вітамін С - до 900 мг/%	Вітамін С - до 900 мг/%
Трава м'яти перцевої:	
Ефірна олія - 1-2,75 %	Ліпіди - 20-26 %
	Органічні кислоти (яблучна і лимона.) - 1,6-1,8%
	Флавоноїди - 4-8 %
	Вітаміни: в т. ч.
	В ₁ (тіамін) - 0,4-0,5 мг/кг
	В ₂ (рибофлавін) - 0,2-0,3 мг/кг
	РР - 7-8 мг/кг
	С-100-120 мг/кг
	Калій-3000-3500 мг/кг
	Магній - 450-500 мг/кг
	Кальцій - 200-240 мг/кг
	Залізо - 25-30 мг/кг

Таблиця 2

Композиція фіточаю «Шовковичний букет»

Показник	Характеристика сухої композиції фіточаю	Характеристика гарячого напою
Зовнішній вигляд	Подрібнена суха рослинна сировина	Прозора рідина
Колір	Сухого зілля	Зеленого чаю
Смак		Солодкуватий з витонченим квітковим смаком
Аромат	Слабкий квітковий аромат	Витончений квітковий аромат